

GALATIAFO Paulo Ovoli Kĩ Etsɛɛɛ Ema Galatiafo

I Ovoli kīi to yī, Paulo, kī ĩnye Kristo foto ɔnyane a sekē. Nné batidziwa lepau yī, ĩye nné otidziwa akū betsā bepau yī nde foto ɔnyane aye, mbom yī kave a to Yesu Kristo mo Baguma boe ɔlega a kī edzela Yesu etomena kanokpa a sekē.

II Bomo nwaē ame flee a kī bideī ne awī a, bɔneɛ ovoli kīi a bɔawōna tesoli bati a kī bideī ne Galatia a.

III Baguma boe ɔlega mo boe ɔlate Yesu Kristo bemo mi kɔnya, bekpa mi lukudo leme.

IV Yesu Kristo kɔa ye akū ebɔa afolie ne boe tokpa lolɔ, ayekī yaanye boe etomena nviā katinya kpa kīi kame, ne Baguma boe ɔlega kawɛ onukpē.

V Mifō bumu Baguma kito finyaa kanaa daa! Fɔya lomo.

Baguma Kale Wī Mɔape Deī.

VI Mi fɔletsɛa kena yī wāwā, kitonekī owi tábuna kolaa kī mimuniki ne oti a kī etsā Kristo kɔnyakamo kame eve mi a liti, ade minaate kale wī bebā a.

VII Leme ne ɔnokɔali kame ni, kale wī bebā kadima buki keláa, mbom bati badi tsē babula mi ato kade, ade bawe kī badani Kristo Kale Wī a bekena letsɛa bebā a.

VIII Leme nte boe, ĩye Baguma foto ɔnyane odi malo to ode eyale kale wī kī kevemena ne kikī ke

akũ bude letsã bokpa mi a ni, Baguma edumu ye ekpa lubo kamɔ!

IX Kale a kĩ bɔle botẽ a, ade ke a finyaa mbuki male a. Nle kĩ nte odi aato ode eyaabi mi kale wĩ kĩ kevemena ne kikĩ mite a akũ ni, Baguma edumu ye ekpa lubo kamɔ!

X Fɔletsã a kĩ male a ni, kale male foe nwo bati ãye Baguma ane mbɔee? Oowo! Kawe mawe kĩ fuwo Baguma ane. Nte mbuki makena foe fuwo batidziwa ane ni, kufe nláabuki ãnya Kristo osumune.

Ayekĩ Paulo Yadani Fɔto Onyane.

XI Nwaẽ ame, mifõ mbi mi yededeede kĩ Kale Wĩ a kĩ ke akũ made letsã a lenyé otidziwa kade.

XII Ntáte ke ntomena otidziwa odima sekẽ ade odima leme tátsa yĩ ke a, mbom Yesu Kristo moawe lenye ke etsa yĩ.

XIII Minu ayekĩ ndzi nkpã tõ a, kĩ mpi Yudafo osum a ndomɔ akũ mo osĩ mo osĩ. Minu leme ayekĩ nkɔa kɔneyɔɔle ntomena asoli bati a liti, mbɔa mbɔdi kĩ mawɔla be dzɔrobii.

XIV Nnaa lotɔ mba yĩ bakɔba Yudafo pii a kĩ bɔmó be bonye letsã ne boe Yudafo osum a kame, ade ntomɔ boe bawanyɔ temanie a liti mo osĩ mo osĩ a.

XV-XVI Leme Baguma ne ye kɔnyakamɔ kame pau yĩ eyi malo fomɔ bema yĩ, ade eve yĩ kĩ ãyasum ye a. Ade kĩ ewe kĩ yanye Obi etsa yĩ ayekĩ maade letsã ne ye Kale Wĩ a akũ nkpa bikĩ benyé Yudafo a, ntánaa otidziwa odima sekẽ kĩ etsa yĩ foe tisi.

XVII Ntánaa Yerusalem leme kĩ manaamɔ bikĩ benya fɔto banyane benyaa yĩ lotɔ, mbom

letaleta nnaa Arabia tite akũ. Ke liti a, mmuniki nto awã ntẽ nnaa Damasko.

^{XVIII} Futeli elale liti fõmõ nnaa Yerusalem kĩ manaamõ Petro. Ndzi ne ye sekẽ tekwansieda nviã.

^{XIX} Ntámõ fõto banyane a kame odima keba Yakobo, boe Olate owaẽnyole a.

^{XX} Letsa a kĩ matsela kĩi nye onokoali. Baguma nyina kĩ nné fõvã mama.

^{XXI} Ke liti a, ndzakũ nnaa fõko kumekume ne Siria mõ Kilikia tite akũ.

^{XXII} Ne loko a na kame a, Kristo bate badone a kĩ bidei ne Yudea linyina yĩ ane mõ ane.

^{XXIII} Kanu binu ne bati tunukpẽ kĩ, “Oti a kĩ ekatomõ boe liti kokõe a ni, finyaa kõ elamõ letsã kade ne katekado a kĩ ewe kĩ yawola a akũ!”

^{XXIV} Ne foesũ bimu Baguma ne yĩ sũ.

II

Fõto Banyane Bebã a Te Paulo Bido Ne Be Kame.

^I Ne futeli ewuana liti a, bõmõ Barnaba bubuki bumuniki bõnaa Yerusalem, ade nkpã Tito leme nnamena a.

^{II} Nnaa awã kitonekĩ Baguma nye etsa yĩ kĩ kene kĩ nnaa. Ne bõmõ loto banyane a odi katsena kame ni, nkpale fõletsa kame ntsa be ne Kale Wĩ letsã a kĩ nlamena kade kakpa bikĩ benyẽ Yudafõ a akũ. Ntáwe kĩ adzuma a kĩ nkena ntẽ a, mõ ekĩ makena finyaa a, ekena fõtsa pupulidza.

^{III} Tito kĩ yĩ obumenane Tito lenyẽ Yudani malo ni, odima táhe ye kĩ etsua lekpati.

^{IV} Leme bavãlevã bate badone badi tsã tedake osi akũ biwo ne asoli bati a kame kĩ banaĩ bemõ

boe akū akū kadzi a kī bōna ne ōmōa kakena mō Kristo Yesu a. Bēwe kī bakena boe basate bekpa be tēmanie a kī bēnēē a.

^V Lēmē ayekī bōwe kī kalē wī a ōnōkōali a ēdza pintii kekpa mi sū ni, bōtākpa be osi kōlaa.

^{VI} Lēmē bati a kī badā ndē be nyē lōtō banyanē a tākpa yī kōdē kudima. Lēmē ntē benyē bati titiliwu badi malo ni, yī kō ntsēla, kitonēkī Baguma lādā oti anē. Mbuki malē kī lōtō banyanē a tākpa yī kōdē vōē kudima.

^{VII} Mbom bēmó kī adzuma a kī Baguma do yī ne awe nyē kī nde letsā ne Kalē Wī a akū nkpā bikī benyē Yudafō a, ndē ayekī edo ye ne Petro lēmē awe kī ede letsā ne Kalē Wī a akū ekpa Yudafō a.

^{VIII} Kitonēkī fōtsā Baguma kōbē akū, bekēna yī fōtō ōnyanē bekpa bikī benyē Yudafō ndē ayekī bekēna Petro fōtō ōnyanē bekpa Yudafō a.

^{IX} Yakobo, mō Petro mō Yohanes, kī bekēna ndē lōtō banyanē a mó biyi ōsū kī Baguma lido yī adzuma potii kī ne awe. Foesū bigua bōmó Barnaba bekōa bētsa kī boe flee bōnyē adzuma mōa bakenanē. Bōkēna onukpē mōa kī bōmó Barnaba bōakēna adzuma ne bikī benyē Yudafō a kamē, lōkōa be malo bekēna adzuma ne Yudafō a kamē.

^X Letsa a kī bivia bitomēna boe sēkē nyē kī bute anē ne bate badonē ahiāfō a akū, kī fōnyē letsa titiliwu a kī fōasī yī akū kī nkēna.

Paulo Yidza Edza Ne Petro Akū Ne Antiokia.

^{XI} Lēmē kī Petro ya ne Antiokia a, īyidza ndza ne ye akū ne kanade, kitonēkī ekēna letsa kī letáfeta.

XII Fomɔ batɔ a kɔ̄ Yakobo do a ayawo awã ni, Petro kado awe kanya mɔ bate badone a kɔ̄ benyé Yudafo a. Leme kɔ̄ bati a ya liti a, Petro vele ye akũ ne be akũ, esɔ̄ kanya mɔ bikɔ̄ benyé Yudafo a, kitonekɔ̄ evila be a kɔ̄ batsa kɔ̄ kene kɔ̄ oti etsua lekpati a.

XIII Yudafo bate badone bebã a do kakena awe nde babelibe bitomɔ Petro ne liti, ade Barnaba malo fɔ̄ libe lekenana kɔ̄ nya ye akũ a.

XIV Leme kɔ̄ mmó kɔ̄ bɛtsé ne onokɔali Kale Wɔ̄ a osi kpɔ̄ akũ ni, mbi Petro ne bati a flee ane kɔ̄, “Nte no a kɔ̄ onye Yudani, odzi nkpã nde oti kɔ̄ enyé Yudani a ni, nde sũ mɔ finyaakɔ̄ kɔ̄ ahe bikɔ̄ benyé Yudafo a kɔ̄ bidzi nde Yudafo aye?”

Yudafo Mɔ Bikɔ̄ Benyé Yudafo Na Nkpã Kate Betsãmena Katekado Kame.

XV Ne onokɔali kame ni, Yudafo boane kito ne kama kame, ade ke nné bikɔ̄ benyé Yudafo tokpa bakenane a boane.

XVI Leme bunyina kɔ̄ nné oti a kɔ̄ yakena ne mbla a akũ nye oti kɔ̄ ekpɔla ne Baguma ane, mbom oti kɔ̄ ete Kristo edo. Boe malo bote Kristo Yesu budo, ayekɔ̄ bɔakpɔla ne Baguma ane kɔ̄ bote Kristo budo sũ, leme nné ne mbla akũ kakena sũ. Kitonekɔ̄ odima lelãakpɔla ne Baguma ane, ne ayekɔ̄ yakena ne mbla a akũ sũ.

XVII Foesũ nte boaboa mbodi kɔ̄ boakena bati kɔ̄ bekpale ne Baguma ane ne boe omɔa kakena mɔ Kristo sũ, mɔ bemó kɔ̄ tokpa bakenane boane nde bikɔ̄ benyé Yudafo a aye ni, katsa foatsa kɔ̄ Kristo leme tomɔ tokpa liti? Oowo, folã lomɔ!

XVIII Nte mbuki madzela mbla a akũ kakena a kĩ nfone awe a ni, ke kũ ñnye yĩ akũ kanya nde odi kĩ yaádi mbla a akũ.

XIX Ne mbla a onukpẽ ni, nku nkpa mbla a, ayekĩ maadzi nkpã nkpa Baguma.

XX Bẽba bõmó Kristo ne asendua akũ. Foesũ finyaa ni, nné yĩ mɔawe a ndzi nkpã, mbom Kristo dzi nkpã ne yĩ kame. Nkpã a kĩ ndzi finyaa ne sukena kame a, ndzi ye ne Baguma Obi a kĩ yawe yĩ kale, ekɔa ye akũ eba afolie ne yĩ lolɔ a ne katekado kame.

XI Maáwe kĩ masĩ Baguma konyakamɔ a. Lemɛ nte oti akpɔla ne Baguma ane ne ayekĩ ekena ne mbla akũ sũ ni, kekũ fɔatsa kĩ Kristo ku pupulidza!

III

Miakena Ne Mbla a Akũ Mbɔɛ Kĩ Miate Kristo Mido?

I Mi Galatiafo kĩ minyina kadi! Owei koũ libula mi lolɔ kame kade lomɔ? Mi mɔawe ane kame benye betsa mi yededeede ayekĩ bẽba Yesu Kristo ne asendua akũ a!

II Mikpa yĩ kale mɔa kũ mbuaye. Baguma Hũhũ a kĩ mite a ni, mbla a akũ mikena sũ, mbɔɛ kĩ Kale Wĩ a mitse, mite mido sũ mite Hũhũ a?

III Nde mitene kadzimbĩ lomɔ! Mikɔa Baguma Hũhũ a miyi adzuma kayɔ a ni, finyaakũ miawe kĩ miwũna ye mɔ miawe kobẽ?

IV Mbɔɛ fɔtsa flee a kĩ foe kame mitsã mitẽ a dani fɔtsa pupulidza? Fɔláanya fɔtsa pupulidza da!

V Ayekĩ miakena ne mbla a akũ sũ Baguma kpa mi Hũhũ yakena awãwã fɔtsa ne mi kame,

mboεε ne ayekĩ mitse Baguma foletsa a mite foe mido sũ?

VI Midã Abraham kadzi kame. Katselε Kpalεwa a lε kĩ, “Abraham tε Baguma edo, ade ne ye katekado sũ Baguma tε ye ndε oti kĩ εkpola.”

VII Foesũ kenε kĩ mianyi kĩ bati kĩ betε bido nye Abraham babi mɔ bawa.

VIII Bele ne Katselε Kpalεwa a kame biyi kĩ Baguma aakena bikĩ benyε Yudafo a bati kpĩ ne be katekado sũ. Ade foesũ Katselε Kpalεwa a bi Abraham Kale Wĩ a kɔkɔε eyi kĩ, “Baguma aatsã nɔ akũ ehila katinya kame fude flee.”

IX Abraham tε edo ade Baguma hila ye a. Foesũ odi nye odi kĩ εtε edo ni, Baguma ahila ye ndε Abraham aye.

X Lemε bati a kĩ bipi mbla a akũ kakena bido mɔ akũ ni, bidum be, kitonekĩ Katselε Kpalεwa a lε kĩ, “Odi nye odi kĩ yaákena ne letsa nye letsa kĩ lideĩ ne mbla a kame ni, Baguma dumu ye!”

XI Ne foesũ finyaa foe kame kpale kĩ odima leláapuli ekena oti kpĩ ne Baguma anε ne mbla a akũ kakena sũ. Kitonekĩ Katselε Kpalεwa a lε kĩ, “Oti a kĩ etsã katekado kame ekena oti kpĩ ne Baguma anε a, odi aadzi nkpã.”

XII Lemε mbla a letséla oti katekado akũ. Mbom Katselε Kpalεwa a lε kĩ, “Odi nye odi kĩ yakena ne mbla a flee akũ ni, yaatsã foe kame edzi nkpã.”

XIII Kĩ Kristo yadani fudumutsa ne boe lolɔ sũ ni, enye boe etomena mbla kadumu a kame. Kitonekĩ bele ne Katselε Kpalεwa a kame kĩ, “Odi nye odi kĩ bevεla ye ne asendua akũ ni, Baguma dumu ye.”

XIV Kristo kena fukĩ ayekĩ Baguma nhila a kĩ eƀe eyi ekpa Abraham a aata mo bikĩ benyẽ Yudafɔ a, ade fɔtsãmena Kristo Yesu akũ, bóatsã katekado kame bɔte Hũhũ a kĩ Baguma ƀe eyi a.

Ntsitsemu Deĩ Ne Mose Mbla a Mo Baguma Nhihie a Kayite.

XV Nwaẽ amẽ, mawẽ kĩ makpa mi kadzi kame nfantuhũ adi. Nte bati nviã kena nhihie adi, mo betsele ovoli bido awẽ ne kayɔ ni, odima ƀelãapuli enye letsama ãye ekɔa letsa bebã ebu.

XVI Mite ane kĩ Abraham mo ye obi Baguma kena nhihie ekpa. Katsẽle Kpalewa a tále kĩ, “Abraham babi” kĩ fɔatsa kĩ bati beblebee, mbom ƀe kĩ, “obi” kĩ fɔatsa kĩ oti moape. Ade oti kĩ nye Kristo a.

XVII Letsa a kĩ matsa nye kĩ Baguma kena nhihie ekpa Abraham mo ye obi, ade eke otse kĩ yaakena ne ye akũ a. Foesũ mbla a kĩ Baguma kpa Mose ne futeli oha ena mo foe taale liti a, ƀelãapuli edani ãye ewɔla Baguma nhihie a.

XVIII Kitonẽkĩ nte Baguma futetsa a tsã mbla akũ ni, kekõ fubuki fɔtsẽ ye nhihie a akũ. Lemẽ Baguma moawe nhihie yane sũ ekɔa futetsa a ekpa Abraham.

XIX Kekõ, litsa sũ bekena mbla a? Bekena mbla a bibu ayekĩ oti aamo letsa a kĩ ƀenye tokpa, ade fowaa kenaawo lokɔ a kĩ Abraham obi a kĩ bekpa nhihie a aaya. Baguma ode foto banyane ƀekɔa mbla a bema oti a kĩ edeĩ ne bati mo Baguma kayite.

XX Leme kayite onane tásĩ nte fonye kĩ oti moape akena nhihie, ade Baguma moape yanε a.

Letsa Sũ Kĩ Bekpa Mbla a.

XXI Katsa fukĩ atsa kĩ mbla a tia Baguma nhihie a? Oowo. Fólá lomɔ! Kitonekĩ nte batidziwa te mbla adi kĩ yaapuli ekpa oti nkpā ni, kufe odi nye odi aapuli ekena oti kpĩ ne Baguma anε, nte ekena ne ye akũ.

XXII Leme Katsεle Kpalewa a le kĩ katinya kame flee deĩ ne tokpa kobě kayɔ, foesũ futetsa a kĩ Baguma le eyi ne Yesu Kristo katekado kame a waa fokpa bikĩ bete bido.

XXIII Leme fomɔ Kristo katekado ya ni, mbla a pili boe flee edo ne kola ndε kola bawane aye, kenawo lokɔ a kĩ baanye Kristo katekado kĩ kanya.

XXIV Foesũ mbla a lekadāmena boe akũ kenawo kĩ Kristo ya, ayekĩ fóatsā boe katekado kame bekena boe bati kpĩ ne Baguma anε.

XXV Finyaakĩ, kĩ katekado a yawo boe kame a, mbla a buki enyé boe odāmenanε.

XXVI Ayekĩ mi flee mite Kristo Yesu mido sũ ni, mi flee midani Baguma babi.

XXVII Mi a kĩ bewola mi mui, kĩ mikena omɔa mɔ Kristo a, mido Kristo ndε atadiε aye.

XXVIII Ne foesũ ntsitsemu adima buki eláa Yudafɔ mɔ bikĩ benyé Yudafɔ kayite, mɔ basate ãye bikĩ bidzi be akũ akũ, mɔ batsole ãye banyole, mbom mi flee mikena omɔa ne Kristo Yesu kame.

XXIX Nte minye Kristo bade ni, kekõ minye Abraham babi mɔ bawa, ade míakena fɔtsa a kĩ Baguma le eyi a banyanε a.

IV

^I Leme letsa a kī matsa nye kī obinyole a kī etábo tǒ ane kī yaanya ɔlega adzapadie ni, babu ye nde ɔsate aye, tito kī letsa nye letsa nye ye fude malo.

^{II} Loko a kī enye obisẽ a, bati deĩ kī badãmena ye mo ye fotsa a akū kanaawo loko a kī ɔlega yi ekpa ye fotsa a kate.

^{III} Ade ayea boe malo bona ne hūhū kī yanya katinya kame akū kayo nde basate aye, keyawo kī bubo ane ne hūhū kobẽ kame.

^{IV} Leme kī loko wī a wo ɔto a, Baguma do ye moawe Obi eya. Eya nde otidziwa kī otsole ma aye, edzi nkpa ne Yudafɔ mbla a kayo.

^V Baguma do ye kī eyaase koto enye bikī bideĩ ne mbla a kayo, ayekī bóadani bokena ye Baguma babi.

^{VI} Kī Baguma we kī yatsa kī minye ye babi sū ni, ekɔa ye Obi Hūhū a edo ne boe towole kame. Hūhū kī abɔa fowola kī, “Ao Nda!”

^{VII} Ne foesū obuki ɔnyé ɔsate, mbom ɔnye obi. Kī ɔnye ye obi sū ni, Baguma aakɔa letsa nye letsa a kī edeĩ ekpa ye babi a ekpa nɔ.

Galatiafo Fɔletsa Kaha Paulo.

^{VIII} Kɔkɔe a kī minyina Baguma a, minya basate mikpa fotsa kumekume kī fonyé Baguma.

^{IX} Leme finyaa kī minyina Baguma, iye maale kī Baguma nyina mi a, nde sū miawe kī miamuniki minaa hūhū a kī ela kobẽ, kī ye akū ako konya a sekẽ? Nde sū miawe kī miabuki mikena be basate?

^X Minye fuwi fudi, tideto tidi, fokó fudi mo futeli fudi koũ miyi miakena temanie ne foe akū.

XI Mi Ɔletsɔ aha yĩ ɔwɔɛ paa! Fɔakɛna ndɛ yĩ adzuma a kĩ nkɛna nɛ mi kamɛ a flee kɛna pupulidza.

XII Nwaɛ amɛ, make mi aduli kĩ midani mikɛna ndɛ yĩ aye, kitonɛkĩ yĩ malo nkɛna yĩ akũ ndɛ mi aye. Mitákɛna tɔkpa tidima nɛ yĩ akũ.

XIII Míate anɛ kĩ kĩ ñnya lɔtɔ ñyade letsã nɛ Baguma Ɔletsɔ a akũ nkpa mi a, nna nɛ Ɔsɔ kamɛ.

XIV Lɛmɛ titɔ kĩ ayekĩ yĩ akũ na a nya sɔhwiɛ baũ fɔkpa mi malo ni, yĩ akũ tákɔ mi kowɛ misĩ yĩ katɛ, mbom mite yĩ ndɛ Baguma ode Ɔtɔ ɔnyanɛ aye, ñye ndɛ ayekĩ míate Kristo Yesu mɔawɛ a.

XV Kawɔɛ a kĩ mimó mɔ ɔmɛnɛ a kĩ mido nɛ yĩ akũ nɛ lɔkɔ a kamɛ a ni, nɛ ndia fudeĩ finyaa? Yĩ mɔawɛ maapuli nɛ kĩ nte kapuli míapuli kufɛ mibɔɛ mi mɔawɛ banebi malo mikpa yĩ.

XVI Kadani ndani mi okesĩnɛ finyaa kɔ, nɛ ayekĩ mbi mi ɔnɔkɔali a sũ?

XVII Bati bebã kĩ a amɔ kawɔɛ paa nɛ mi akũ, lɛmɛ baákɔna Ɔtsa wĩ nɛ mi akũ. Letsa a kĩ bawɛ nyɛ kĩ banyɛ mi nɛ yĩ akũ, ayekĩ míadani mimó kawɔɛ nɛ be akũ ndɛ ayekĩ be malo bamɔ nɛ mi akũ a.

XVIII Fɔnɛnɛ kĩ bati amɔ kawɔɛ nɛ mi Ɔtsa wĩ kakɛna akũ, nte be botɛ a nɛnɛ daa, nné nte ndeĩ nɛ mi sɛkɛ odi.

XIX Yĩ babi kĩ maátunɔ kalɛ! Mbuki manu kalɔɛ nɛ yĩ kamɛ ndɛ ayekĩ sɛmɛ api ɔmatsɔ kakpa mi, kɛnaawo kĩ Kristo ɔbla a aatɛ mi kamɛ.

XX Nwɛ kĩ mana nɛ mi sɛkɛ finyaakĩ kufɛ, ayekĩ maadɔla yĩ odo nɛ mi akũ ñnyɛ ayekĩ mila a ntsa. Mi Ɔletsɔ aha yĩ ɔwɔɛ paa!

Paulo Kɔa Hagar Mɔ Sara Ekpa Nfantuhũ.

XXI Mi a kī miawe kī mbla a enya mi akū a, mikpa yī kale kīī mbuaye. Mbōēē mitānu letsa a kī mbla a le a?

XXII Eīē kī Abraham ma babinyole nviā, ɔmɔa nye ye ɔsatetsole a obi, ade ɔyade a nye otsole a kī edzi ye akū akū a obi a.

XXIII Bema ɔsate obinyole a nde ayekī otidziwa ama obi aye, lemē obinyole a kī otsole a kī edzi ye akū akū a ma a kō ni, bema ye betsāmena ne Baguma kale kayi a onukpē.

XXIV Fɔletsā kīī nye nfantuhū. Batsole nviā kīī dzē bekpa apam atsu nviā. Be kame ɔmɔa a kī enye Hagar dzē ekpa apam a kī bekēna ne Sinai ɔto a akū a, ade ye babi a kī ema a nye basate a.

XXV Hagar dzē ekpa Sinai ɔto ne Arabia tite akū. Ade ye nye nviā Yerusalem ɔmato a, kitonekī ye mɔ ye bati a flee buki bideī ne tesate kame.

XXVI Lemē ode Yerusalem a nye otsole a kī edzi ye akū akū a, ade ye nye boe ɔma a.

XXVII Kitonekī Katsēle Kpalēwa a le kī,
“No oduko, mɔ kawɔle!

Bɔa fɔwɔla, kamɔ kawɔle,
no a kī ɔtāmɔ tō kama lubo.

Kitonekī otsole kī ɔnyɔ letsēla ye akū a,
babi aapɔ beba otsole a kī ɔnyɔ deī ne ye sekē daa a bade.”

XXVIII Nwaē ame, finyaa ni, mi malo minye Baguma babi ne ye nhihie a onukpē nde Isak aye.

XXIX Ne lokɔ a na kame ni, obinyole a kī bema nde ayekī otidziwa ama obi kekē a yidza edza ne ekī bema ne Baguma Hūhū kame a akū. Ade aye fubuki fola nviā kīī malo a.

XXX Leme litsa Katsela Kpalawa a le? Kela kī, “Blomena osatetsole a mo ye obinyole a bedzakū, kitonekī osate a obi a mo otsole a kī edzi ye akū akū obi leláasē be olega adzapadie.”

XXXI Ne foesū, nwaē ame, bonyé osatetsole a babi, mbom otsole a kī edzi ye akū akū a babi boane.

V

Mipi Akū Akū Kadzi a Kī Mina a Kapi Wī.

I Akū akū kadzi Kristo awe kī bona ade foesū enye boe a. Ne foesū midza pintii nde bati kī bidzi be akū akū aye, mitafō bibuki bekena mi basate.

II Mitse foletsa kī katse wī! Yī Paulo mabi mi kī nte mifō bitsua mi fokpati ni, foatsa kī Kristo buki elá nfaso adima ekpa mi.

III Mbuki masipi kī nte odi tuno bitsua ye lekpati ni, kene kī ekena ne mbla a flee akū.

IV Mi a kī miawe kī miakena ne mbla a akū lokoa minya bati kī bekpola ne Baguma ane ni, minye mi akū ne Kristo akū. Miné ne Baguma konyakamo a kame.

V Boe kō ni, kī bote budo Baguma Hūhū a sū ni, bona owole boee kī Baguma aakena boe bati kī bekpola.

VI Kitonekī nte bokena omoa mo Kristo Yesu ni, lekpati katsua iye de katatsua távemenena letsama. Letsa a kī lisī nye kī bóale katekado a kī kakena adzuma ne odo kame.

VII Mikaboa mbodi paa kufe! Owei lisua mi osi kī mitakena ne onkōali osi a akū?

VIII Nné Baguma a kī eve mi a ledani mi adzuni.

IX Bale kī, “Fuyilatsa kabii bakɔa kado ne mboli kame fomo yayila.”

X Leme ne boe ɔmɔa kakena mo boe ɔlate sū ni, mate kado kī miláabuki mite oti bebā adzuni keba yī ade. Leme odi nye odi kī elamena mi adzuni kadani a ni, nde eti ela o-o, Baguma aavele ye soto kokooko.

XI Nwaē ame, yī kō nte mbuki made letsā kī lekpati katsua sī ni, nde sū bati buki biyidza bedza ne yī akū? Nte fonye ɔnokɔali ni, kekō yī letsā kade ne Kristo wuda ne asendua akū a leláyamena ohau odima.

XII Mawe kī bati a kī batutulu mi a bipi akū benaa loto benye be akū tesae lokɔa kale kiwoli!

XIII Nwaē ame, mi kō beve mi kī mina mi akū akū kadzi. Leme mitafō mi akū akū kadzi kī lekpa mi osi mikena sukena fowetsa kpa, mbom mikɔa ɔdo misum mi akū akū.

XIV Kitonekī mbla a ɔledo flee nye kī, “We no ɔkɔba kale nde ayekī awe no akū a.”

XV Leme nte miakena mi akū awɔda nde bayae kpa aye ni, midā kadā wī, nte nné aye míawɔla akū.

Ntsitsemu Deī Ne Baguma Hūhū Mo Oti Kutidu Kayite.

XVI Letsa a kī male nye kī mifō Hūhū a ekpā mi ne mi nkpā kadzi kame, ayekī miláakɔa akū mikpa sukena fowetsa kpa kakena.

XVII Kitonekī letsa a kī oti kutidu awe a ayidza kadza ne letsa a kī Hūhū a awe a akū. Ade letsa a kī Hūhū a awe a leme ayidza kadza ne oti kutidu fowetsa a akū a. Fɔtsa nviā kī akesī akū, ade fɔtsa kī miláapuli mikena letsa a kī miawe a.

XVIII Foesũ nte Hũhũ akpã mi ni, mibuki milãa mbla a kayo.

XIX Fotsa a kĩ oti kutidu akena a ane kawa yedede. Ade foe nye litsolewe mo linyolewe, fotsa a kĩ foado akũ efĩ, kɔkɔbato,

XX baviõ kasum, mo kabo kato. Fobebã nye likesĩ, odze kakena, anengbã, kalokpa kana, yĩ odi fude kale, bati kayale mo kasẽ ne kutsu kutsu kame,

XXI lineke kano, bave kawuga, kawole kamo mo kuto kpa katẽ obẽ, mo fotsa bebã nde fukĩ bame. Mbuki made mi finyaa nde ayekĩ ãnya loto nde mi a, kĩ bikĩ bakena fotsa kĩ bame odu a lelãanaa Baguma legãkanyakõ a kame.

XXII Leme fotsa a kĩ foane kato Hũhũ a kame nye odo, kawole, lukudo, owole boee, semekale, tuwĩ kakena, fotsa kakena ne osi wĩ akũ,

XXIII akũ kadola mo akũ akũ kanya. Mbla adima lelãa kĩ etia fukĩ flee kame fudima.

XXIV Bati a kĩ benye Kristo Yesu bade a, kɔa be sukena bebɔa bemena ne asendua akũ, mo se fowetsa mo obla kpa flee.

XXV Nte Hũhũ a akpã boe ni, kekõ mifõ ye ekpã boe ne boe kadzi kame.

XXVI Mitafõ bɔdela akũ ne ode, ãye budo akũ kalokpa, ãye bona anengbã ne boe akũ akũ.

VI

Mibumo Mi Akũ Akũ Ne Ohau Kame.

¹ Nwaẽ ame, nte mi kame odi kena tokpa tidi ni, mi a kĩ Baguma Hũhũ a deĩ ne mi kame a, mikɔa owole boee mide ye edani owole kame. Midã mi

mɔawɛ a akū kadā wī ayekī mi malo beláaso mi bedā.

II Mibumena akū akū nɛ ɔhau adi nye adi kame, lɔkɔa nɛ osi kī akū ni, míakena nɛ Kristo mbla a akū.

III Nte odi abu ye akū kī enye oti odi odu lemɛ nɛ ɔnɔkɔali kame enyé letsama a, ye odi akū yake.

IV Odi nye odi edzemo ye mɔawɛ akū edā. Nte fɔnɛnɛ ni, owula aapuli epia nɛ letsa a kī ekɛna a akū, ketáne kī yakɔa ye fɔkelatsa ekɔna mo oti bebā fude.

V Kitonékī odi nye odi aalo ye mɔawɛ fɔlotsa.

VI Nte batsa odi Kristo fɔletsa a ni, kɛnɛ kī oti a ekpa ye fɔtsa otsanɛ a ye fɔtsa wī flee a kī edeī a fudi.

VII Mitake mi akū, kitonékī odima lemɛ leláapuli ebu Baguma tekɔasia. Letsa a kī oti du a, ade foe mɔapɛ a yaana a.

VIII Nte edu fɔtsa nɛ sukɛna fɔwɛtsa kame ni, letsa a kī yaana etomɛna foe kame nye wuda. Lemɛ nte edu fɔtsa nɛ Hūhū a fɔwɛtsa kame ni, yaana nkpā kī elá kawūna a etomɛna ye kame.

IX Mitafō akpɔ liveli boe nɛ tuwī kakɛna kame, kitonékī nte akpɔ táveli boe ni, lɔkɔ aaya kī bóana foe akū nfasɔ.

X Nɛ foesū kī lɔkɔ buki lideī lɛkpa boe sū ni, mifō bɔkɛna tuwī bɔkpa odi nye odi, titiliwu bikī bɔmó be bekɛna ɔmɔa nɛ Kristo katekado kame a.

Paulo Kɔde Mɔ Kawōna Nkas.

XI Midā ayekī yī mɔawɛ nkɔa katsɛɛ baū baū matsɛɛ mi ovoli finyaa!

XII Bati a kī bawɛ kī bahe mi mitsua fɔkpati a nye bikī bata akū, kawɛ kī bawo bati anɛ. Letsa

a sũ kĩ bakena fukĩ nyɛ kĩ betáwɛ kĩ bana liti katomena nɛ Kristo wuda nɛ asendua akũ a.

XIII Bati a kĩ batsua fòkpati a malo lákena nɛ mbla a akũ. Bawɛ kĩ mitsua fòkpati ayekĩ baapuli bipia kĩ miakena nɛ be amaniɛ akũ.

XIV Lemɛ yĩ kô ni, maapia nɛ boe Ìlate Yesu Kristo wuda nɛ asendua akũ a odi akũ. Kitonékĩ fòtsã Kristo wuda kame ni, bebɔa katinya kame nɛ asendua akũ bekpa yĩ, ade nɛ Kristo wuda kame lemɛ fòtsã bebɔa yĩ malo nɛ asendua akũ bekpa katinya kame.

XV Nte bitsua odi lɛkpati ñye betátsua ye ni, fonyé letsama. Letsa a kĩ lisĩ nyɛ kĩ oti a dani ekɛna oti vɔɛ.

XVI Baguma emɔ bati a kĩ bitomɔ osi kĩi nɛ be nkpã kame a kɔnya, ekpa be lukudɔ lemɛ. Ekɛna foe lomɔ lemɛ ekpa Baguma bati a flee.

XVII Kito finyaa kanaa ni, odima etabuki ekpa yĩ ɔhau odima, kitonékĩ fuloi nɛ yĩ akũ a atsa kĩ ñnyɛ Yesu ɔsate.

XVIII Nwaɛ amɛ, boe Ìlate Yesu Kristo emɔ mi hũhũ flee kɔnya. Fɔya lomɔ.

Baguma Apam Vɔɛ a Tɔwuli
Tɔwuli: Baguma Apam Vɔɛ a Tɔwuli New Testament
copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Tɔwuli)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

68df0193-2981-5275-8994-8f743fe01e5e